

OTSUS

03.11.2016 nr 5.1-5/16-046

Koondumisele nr 27/2016 OÜ Eesti Leivatööstus / Aktsiaselts Hagar loa andmine

Koondumine

07.10.2016 esitas OÜ Eesti Leivatööstus volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid OÜ Eesti Leivatööstus, Ingman Development Oy AB, Ingman Finance Oy AB, OÜ Masa Invest ja Aktsiaselts HAGAR 03.10.2016 aktsiate müügilepingu (edaspidi Leping). Lepingust tulenevalt omandab OÜ Eesti Leivatööstus 100% Aktsiaseltsi HAGAR aktsiakapitalist.

Tehingu tulemusena kuulub Aktsiaselts HAGAR koondumise teate esitanud äriühingu OÜ Eesti Leivatööstus valitseva mõju alla konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 07.10.2016 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes "Ametlikud Teadaanded". Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 kohaselt on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 kohaselt on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks OÜ Eesti Leivatööstus ja Aktsiaselts HAGAR.

OÜ Eesti Leivatööstus (registrikood 12245333) on Eestis registreeritud äriühing, mille üle omab valitsevat mõju füüsiline isik Andres Linnas (isikukood 36711122712). Täiendavalt omab Andres Linnas ühist valitsevat mõju järgmiste äriühingute üle:

1. Aktsiaselts Olerex, mis tegeleb mootorikütuste jae- ja hulgimüügiga.
2. Aktsiaselts AQUA MARINA, mis tegeleb tanklakinnistuste rendile andmisega.
3. OÜ VELMARES, mis tegeleb kinnisvara ja investeringute haldamisega.
4. H&P OÜ, millel äritegevus puudub.

OÜ Eesti Leivatööstus tegeleb pagari- ja kondiitritoodete tootmise ja müügiga.

Aktsiaselts HAGAR (registrikood 10020297) on Eestis registreeritud äriühing, mille üle omab koondumise eelselt valitsevat mõju OÜ Masa Invest.

Aktsiaselts HAGAR tegeleb pagari- ja kondiitritoodete tootmise ja müügiga kaubamärkide Hagar, Wabariigi ja Pere all.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste 2015 käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Koondumise teate kohaselt tegelevad mõlemad koondumise osalised pagari- ja kondiitritoodete tootmise ja müügiga, sealhulgas tekib horisontaalne kattuvus koondumise osaliste tegevuste vahel leivatoodete, kookide ning pooltoodete tootmise ja müügi osas.

Euroopa Komisjon on pagaritoodete tootmise ja turustamise valdkonda puudutavates koondumise otsustes leidnud, et pagaritooted võib jagada järgmisteks peamisteks tootegruppideks: (i) värsked leivatooted, (ii) tööstuslikud ja eelpakendatud leivatooted, (iii) leivatoodete asendajad, (iv) koogid, (v) hommikusöögikaubad, (vi) küpsised ja (vii) külmutatud pagaritooted (*bake-off*). Euroopa Komisjon leidis, et toodete hinnad nimetatud tootegruppides on erinevad, samuti nõuab tootmise ümberkujundamine ühelt tootegrupilt teisele aega ja/või märkimisväärseid investeeringuid, mis viitab asjaolule, et erinevad tootegrupid võivad moodustada eraldi kaubaturud.¹ Euroopa Komisjon on eristanud ka erinevaid müügikanaleid, st müük jaemüügiettevõtjatele ja müük toitlustusettevõtjatele.² Samas märkis Euroopa Komisjon, et ei ole selgelt tuvastatud, kas selline eristamine on asjakohane³.

Koondumise osaliste hinnangul kuuluvad leivatoodete tootmise ja hulгимüügi kaubaturule Eestis erinevad leivad, kuklid, *ciabatta* 'd, saiad ja sepikud. Lisaks võivad

¹ Juhtum nr COMP/M.6891 *Agrofert/Lieken*

² Juhtum nr COMP/M.5286 *Lion Capital/Foodvest*

³ Vt ¹

koondumise teate kohaselt kuuluda samale kaubaturule värsked ja pakendatud leivatooted, kuivõrd nende toodete tootmisprotsess, omadused (nt säilivusaeg), müügi- ja hinnatase on suhteliselt sarnased ning tegemist on omavahel asendatavate toodetega. Konkurentsiamet nõustub koondumise osaliste seisukohaga, et lõpptarbija seisukohast võivad pakendatud ja värsked leivatooted olla omavahel asendatavad. Samas koondumise osalised [.....] ning leivatooted, mida lõpptarbija ostab värskena leivatootena, müüvad pagaritööstusettevõtjad jaekaubandusettevõtjale pooltootena (eelküpsetatud või külmutatud leivatoode). Koondumise osaliste esitatud teabe alusel järeltas Konkurentsiamet, et leivatoodete tootmise ja hulгимүүgi tasandil käibivad kaubaturul peamiselt tööstuslikud ja eelpakendatud leivatooted.

Kookide osas on Euroopa Komisjon oma otsuses⁴ selgitanud, et koondumise osaliste hinnangul koosneb kookide kaubaturg kahest põhilisest tootesegmendist: kookide (*cakes*), koogikeste (*mini cakes*) ja saiakeste/pirukate (*pastry*) segment ning traditsiooniliselt hommikul söödavate saiakeste (*bagel, croissant, scone*) segment. Euroopa Komisjon ei ole oma senistes otsustes kookide kaubaturgu alamturgudeks jaganud.

Koondumise teate esitaja hinnangul kuuluvad kookide tootmise ja hulгимүүgi kaubaturule koogid (sealhulgas plaadikoogid ja tükikoogid), tordid, kringlid, stritslid, struudlid, keeksid, rullbiskviidid, muffinid, väikesaiad, pirukad ja saiakesed (väljaarvatud kuklid, mis kuuluvad leivatoodete kaubaturule). Konkurentsiamet nõustub koondumise teate esitajaga selles osas, et käesoleva koondumise puhul on otstarbekas hinnata koondumise mõju kookide tootmise ja hulгимүүgi kaubaturule, kuivõrd koondumise osaliste tootevalik nimetatud kaubaturul on lai ning erinevaid tootesegmente hõlmav.

Pooltoodete (*ready-to-bake/bake-off products*) osas on Euroopa Komisjon leidnud, et kaubaturule kuuluvad sellised tooted nagu tainas ning pagaritooted, mis on küpsetamata või pooleldi küpsetatud (leib, koogid, saiakesed jne)⁵. Koondumise teate esitaja hinnangul kuuluvad pooltoodete tootmise ja müügi kaubaturule erinevad tainatooted, eelküpsetatud pagaritooted ja küpsetamata pagaritooted, sealhulgas poolvalmis pagaritooted (korvikesed, tordipõhjad jne) ja külmutatud pagaritooted (nt külmutatud tainas). Kõiki nimetatud pagaritooted iseloomustab omadus, et nad vajavad tarbijapoolset panust selleks, et neid saaks tarbida.

Euroopa Komisjon on märkinud, et kirjeldatud kaubaturgude geograafiline ulatus on riigisisene⁶.

Eeltoodut arvestades hindab Konkurentsiamet käesoleva koondumise mõju konkurentsiolekorrade leivatoodete tootmise ja hulгимүүgi, kookide tootmise ja hulгимүүgi ning pooltoodete tootmise ja hulгимүүgi kaubaturule Eestis.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006.a määruse nr 69 "Koondumise teate esitamise juhend" § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või

⁴ Juhtum nr COMP/M.2817 *Barilla/BPL/Kamps*

⁵ Juhtum nr COMP/M. 5286 *Lion Capital/Foodvest*

⁶ Juhtum nr COMP/M. 5286 *Lion Capital/Foodvest*; juhtum nr COMP/M.6430 *Oaktree/Panrico*

nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa.

Koondumise teate kohaselt oli koondumise osaliste hinnangul, tuginedes Statistikaameti andmetele, leivatoodete tootmise ja hulгимүүgi kaubaturu kogumaht Eestis 2015. aastal u 64 miljonit eurot. OÜ Eesti Leivatööstus turuosa kaubaturul oli u [0-5]% ja Aktsiaseltsi Hagar turuosa oli u [0-5]%. Koondumise osaliste turuosad kokku moodustasid leivatoodete tootmise ja hulгимүүgi kaubaturul 2015. aastal u [0-5]% ning seega ei ole tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga.

Koondumise teate kohaselt oli koondumise osaliste hinnangul, tuginedes Statistikaameti andmetele, kookide tootmise ja hulгимүүgi kaubaturu kogumaht Eestis 2015. aastal u 68,9 miljonit eurot. OÜ Eesti Leivatööstus turuosa kaubaturul oli u [0-5]% ja Aktsiaseltsi Hagar turuosa oli u [5-10]%. Koondumise osaliste turuosad kokku moodustasid kookide tootmise ja hulгимүүgi kaubaturul 2015. aastal u [5-10]% ning seega ei ole tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga.

Koondumise teate kohaselt oli koondumise osaliste hinnangul, tuginedes Statistikaameti andmetele, pooltoodete tootmise ja hulгимүүgi kaubaturu kogumaht Eestis 2015. aastal u 5,8 miljonit eurot. OÜ Eesti Leivatööstus turuosa kaubaturul oli u [0-5]% ja Aktsiaseltsi Hagar turuosa oli u [0-5]%. Koondumise osaliste turuosad kokku moodustasid leivatoodete tootmise ja hulгимүүgi kaubaturul 2015. aastal u [5-10]% ning seega ei ole tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga.

Kuna käesolev koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda pagaritoodete hulгимүүgi valdkonnas Eestis, ei ole kaubaturgude täpne piiritlemine vajalik.

Hinnang koondumisele

KonKS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonKS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Leivatoodete tootmise ja hulгимүүgi kaubaturul Eestis 2015. aastal moodustas koondumise osaliste turuosa kokku u [0-5]%. Kaubaturul tegutseb mitmeid ettevõtjaid, suurimate konkurentidena on koondumise teate esitaja nimetanud AS Eesti Pagar, Aktsiaselts LEIBUR ja Fazer Eesti Aktsiaselts.

Kookide tootmise ja hulгимүүgi kaubaturul Eestis 2015. aastal moodustas koondumise osaliste turuosa kokku u [5-10]%. Kaubaturul tegutseb mitmeid ettevõtjaid, suurimate konkurentidena on koondumise teate esitaja nimetanud Pagaripoisid OÜ, Aktsiaselts Pihlaka ja Reval Kondiiter OÜ.

Pooltoodete tootmise ja hulгимүүgi kaubaturul Eestis 2015. aastal moodustas koondumise osaliste turuosa kokku u [5-10]%. Kaubaturul tegutseb mitmeid ettevõtjaid, suurimate konkurentidena on koondumise teate esitaja nimetanud AS Eesti Pagar, OÜ Cristella VT, Aktsiaselts Balbiino, VAASAN Baltic AS ja Pagaripoisid OÜ.

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

Otsustan:

anda luba OÜ Eesti Leivatööstus ja Aktsiaselts Hagar koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Märt Ots
Peadirektor

Konkurentsiameti 03.11.2016 otsuse nr 5.1-5/16-046 ära kiri on samane originaaliga. Ära kirjast on välja jäetud ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud nurksulgudega.